

Examen VWO
2026

tijdvak 1
vrijdag 8 mei
13.30 - 16.30 uur

bedrijfseconomie

Bij dit examen horen een bijlage en een uitwerkbijlage.

Dit examen bestaat uit 29 vragen.

Voor dit examen zijn maximaal 61 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Als bij een vraag een verklaring, uitleg of berekening gevraagd wordt, worden aan het antwoord meestal geen punten toegekend als deze verklaring, uitleg of berekening ontbreekt.

Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, dan worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.

Opgave 1

In deze opgave blijven belastingen buiten beschouwing.

Voor het vak bedrijfseconomie heeft Kyano de opdracht gekregen om een analyse te maken van het jaarverslag van technologiebedrijf Pear nv. Pear verkoopt mobiele telefoons, laptops en tablets. Op basis van dit jaarverslag moet hij een SWOT-analyse opstellen en een kengetallenanalyse maken.

De SWOT-analyse heeft Kyano al deels ingevuld.

S	W	O	T
– herkenbaar logo – Producten zijn van topkwaliteit.			– Er komen meer concurrenten bij. – Producten zijn duurder dan die van de concurrentie. – afnemende vraag door economische neergang

Bij de opsomming van de Threats (T) maakt Kyano een fout. Eén van de opgesomde items is geen Threat.

2p **1** Noem dit item en leg uit bij welk ander onderdeel van de SWOT het hoort.

Voor het maken van een kengetallenanalyse heeft Kyano onderstaande balansen tot zijn beschikking:

Balansen Pear nv per 31 december (getallen x € 1 miljoen)

	2025	2024		2025	2024
Immateriële vaste activa	3.233	3.519	Geplaatst aandelenkapitaal	625	625
Materiële vaste activa	37.529	34.391	Reserves	24.138	23.472
Financiële vaste activa	1.304	5.820	Resultaat	726	814
Vorraden	2.038	3.263	Langlopende schulden	18.017	23.977
Debiteuren	3.674	5.332	Kortlopende schulden	11.071	11.093
Effecten	1.451	936			
Liquide Middelen	<u>5.348</u>	<u>6.720</u>			
	54.577	59.981		54.577	59.981

2p **2** Geef van de volgende groepen vaste activa een voorbeeld:

- a Immateriële vaste activa
- b Materiële vaste activa
- c Financiële vaste activa

Kyano heeft met behulp van de quick ratio onderzocht dat de liquiditeit van Pear op 31 december 2025 is verslechterd ten opzichte van een jaar eerder.

2p **3** Toon aan of de liquiditeit van Pear in 2025 is verslechterd door een berekening te maken van de quick ratio op 31 december 2024 en op 31 december 2025.

Vervolgens schrijft Kyano een advies aan Pear over hoe het bedrijf de liquiditeit kan verbeteren in 2026.

2p **4** Geef van elk van onderstaande adviezen aan of deze leiden tot een verbetering van de liquiditeit van Pear, gemeten met de quick ratio. Ga bij elk advies in op zowel het teller- als het noemereffect van de quick ratio:

- a Herwaardeer de materiële vaste activa in 2026 op 1 januari 2026.
- b Geef een obligatielening met een looptijd van 10 jaar uit op 1 januari 2026.

Opgave 2

Bij deze opgave horen de informatiebronnen 1 tot en met 3.

Frans Laarmans is directeur en enig aandeelhouder van DroomKaas bv. DroomKaas koopt ongerijpte kazen in van boeren, waarna DroomKaas deze in zijn kaaspakhuis verzorgt en laat rijpen. Na de rijpingsperiode worden de gerijpte kazen door DroomKaas doorverkocht aan zijn afnemers: de supermarkten.

Milan is de enige werknemer van Droomkaas. Hij is voltijds in loondienst bij DroomKaas op basis van de cao van het Kaaspakhuisbedrijf.

Het bestaande bedrijfsmodel

In de jaren 2023 en 2024 daalde het resultaat van DroomKaas. Door de hoge inflatie in die jaren koos de consument in de supermarkt steeds vaker voor goedkoper broodbeleg dan voor kaas.

Het resultaat van DroomKaas is in 2024 procentueel sterker gedaald dan de omzet (*zie informatiebron 1*). Dat is het gevolg van een groot aandeel van de constante kosten in de totale kosten.

Frans ziet bij zijn huidige bedrijfsmodel nauwelijks kansen voor verbetering. De marges in de gehele bedrijfskolom van kaas zijn klein en Frans ziet vooral de macht van zijn afnemers (uit het vijfkrachtenmodel van Porter) als hindernis voor verbetering van zijn resultaat.

- 2p **5** Noem een factor die de macht van de afnemers van DroomKaas bepaalt (*zie informatiebron 1*). Licht het antwoord toe.

Het nieuwe bedrijfsmodel

Frans Laarmans besluit om per 1 januari 2025 het bedrijfsmodel van DroomKaas drastisch aan te passen (*zie informatiebron 2*).

In het nieuwe bedrijfsmodel zijn er voor DroomKaas minder risico's dan in het oude bedrijfsmodel.

- 2p **6** Noem een risico dat is verminderd en licht het antwoord toe.

Voor jonge en oude kaas wordt een verschillend tarief in rekening gebracht. Dit is vanwege een verschil in kostprijs per kg kaasrijping van jonge en oude kaas (*zie informatiebron 2*).

- 1p **7** Geef een verklaring waarom DroomKaas het grootste deel van de constante kosten toerekent aan de oude kazen.

Begin juli 2025 berekent en analyseert Frans het gerealiseerde resultaat van DroomKaas over het eerste halfjaar van 2025.

- 3p **8** Bereken het gerealiseerde verkoopresultaat over het eerste halfjaar van 2025. Bereken hiervoor eerst de kostprijs per kg kaasrijping van jonge en van oude kaas (*zie informatiebronnen 2 en 3*).

Milan wordt betaald op basis van de cao van het Kaaspakhuisbedrijf. Milan krijgt een eindejaarsuitkering van € 3.200 in december 2025. Deze uitkering is niet in de cao van het Kaaspakhuisbedrijf opgenomen, maar wel in de individuele arbeidsovereenkomst van Milan.

- 1p **9** Leg uit of DroomKaas in de individuele arbeidsovereenkomst mag afwijken van de cao.

- 2p **10** Bereken de totale loonkosten over het eerste halfjaar van 2025 (*zie informatiebron 3*). Afronden op hele euro's.

- 4p **11** Bereken het budgetresultaat over het eerste halfjaar van 2025 (*zie informatiebronnen 2 en 3*).
Vul hiervoor de uitwerkbijlage bij deze vraag in.

Frans vindt een daling van het resultaat van hooguit 10% in het eerste halfjaar van 2025 ten opzichte van het tweede halfjaar van 2024 acceptabel. Het nieuwe bedrijfsmodel zit nog in de opstartfase en DroomKaas loopt in het nieuwe bedrijfsmodel ook minder risico.

- 3p **12** Toon met een berekening aan of het resultaat van DroomKaas in het eerste halfjaar van 2025 voor Frans acceptabel is (*zie informatiebronnen 1 tot en met 3*).

Opgave 3

In het najaar van 2025 meldt de NLD bank dat het resultaat over het eerste halfjaar van 2025 fors is gestegen ten opzichte van het eerste halfjaar van 2024. Het resultaat van de NLD bank is verbeterd doordat de opbrengsten zijn gestegen vanwege verbeterde marktomstandigheden en gedaalde kosten. De kosten van de NLD bank zijn gedaald doordat de analyse van het risico op wanbetaling bij kredietverlening is verbeterd.

- 1p **13** Geef een voorbeeld van lagere kosten voor de NLD bank door deze verbeterde risicoanalyse bij kredietverlening.

De winstmarge die banken behalen met het aantrekken en uitlenen van geld is in het eerste halfjaar van 2025 gestegen. Deze marge is verbeterd doordat de interest op sparen gelijk bleef en de interest op leningen is gestegen.

Uit onderzoek van de NLD bank blijkt dat klanten met een spaarrekening zelden overstappen naar een andere bank. Door de loyaliteit van deze klanten kan de NLD besparen op de marketingkosten en daarmee haar resultaat vergroten.

- 2p **14** Noem twee instrumenten van de marketingmix anders dan prijsbeleid, waarop de NLD bank kan besparen als gevolg van de loyaliteit van haar klanten. Licht het antwoord telkens toe.

In de media wordt er op gewezen dat spaarders een hoger rendement kunnen behalen door te beleggen in de aandelen van een bank. Voor beleggers geldt dat het dividendrendement op beleggingen in aandelen van banken al enkele jaren boven 7% ligt.

In onderstaande tabel zijn gegevens opgenomen van de NLD bank.

verwacht resultaat 2025 voor belasting	€ 2.800.000.000	
maatschappelijk aandelenkapitaal	€ 4.800.000.000	
geplaatst aandelenkapitaal	€ 1.796.000.000	
nominale waarde per aandeel	€ 2,00	
verwachte pay-outratio ¹⁾	45%	
tarieven vennootschapsbelasting 2025	19,0% 25,8%	0 - € 200.000 over het meerdere
beurskoers aandeel NLD bank	€ 13,16	op 1 januari 2025
	€ 13,42	op 31 december 2025 (verwachting)

noot 1 De pay-outratio geeft aan welk deel van het resultaat na aftrek van vennootschapsbelasting aan de aandeelhouders beschikbaar wordt gesteld.

- 3p **15** Bereken het verwachte dividendrendement over 2025 bij beleggen in de aandelen van de NLD bank.

Het hogere rendement van beleggen in aandelen van de NLD bank is een beloning voor het hogere risico dat de belegger loopt.

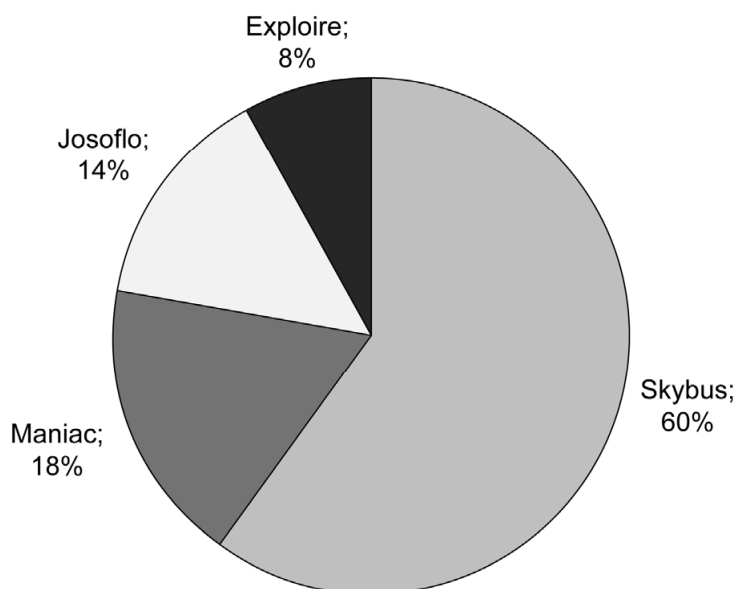
- 2p **16** Leg uit dat het risico van beleggen in aandelen NLD hoger is dan het risico van sparen bij NLD. Betrek beide beleggingsvormen in het antwoord.

Opgave 4

In deze opgave is de btw 21%.

Wings nv produceert vleugels voor vliegtuigen. Deze verkoopt Wings aan vier verschillende vliegtuigbouwers. In onderstaand diagram is af te lezen hoe de omzet van Wings in het jaar 2025, te weten € 20 miljard, is verdeeld over de vier afnemers. De omzet wordt toegerekend op het moment van aflevering van de vleugels.

Verdeling omzet exclusief btw over 2025 van Wings nv over haar vier afnemers

Met alle vliegtuigbouwers wordt overeengekomen dat de facturering en betaling van de vleugels aan Wings per bank op de volgende wijze plaatsvindt:

- eerste termijn: 25% bij bestelling, 6 maanden voor de aflevering van de vleugels;
- tweede termijn: 75% twee maanden na de aflevering van de vleugels.

- 2p 17 Leg uit of er in bovenstaande situatie voor Wings sprake is van:
- a alleen leverancierskrediet
 - b alleen afnemerskrediet
 - c zowel leverancierskrediet als afnemerskrediet.
- Kies de juiste letter en motiveer het antwoord.

Vliegtuigbouwer Skybus in liquiditeitsproblemen

Skybus heeft in 2025 slechts één order geplaatst. Tot nu toe heeft vliegtuigbouwer Skybus altijd op tijd aan Wings betaald. Op 1 juli 2025 levert Wings de order van Skybus af.

- 2p **18** Bereken het bedrag dat in de tweede termijn aan Skybus wordt gefactureerd.

Op 1 augustus 2025 meldt Skybus aan Wings dat het bedrijf liquiditeitsproblemen heeft en dat het de betalingsverplichting aan Wings niet op het afgesproken moment kan voldoen. Skybus vraagt Wings om de factuur drie maanden later dan afgesproken te mogen betalen.

Wings gaat hiermee akkoord, omdat de financiële gevolgen van een faillissement van Skybus heel groot zijn voor Wings.

- 2p **19** Noem voor Wings twee nadelige bedrijfseconomische gevolgen van een faillissement van Skybus.

Opgave 5

Bij deze opgave horen de informatiebronnen 4 tot en met 7.

Sportschool Personal Gym vof is meer dan een standaardsportschool. Bij Personal Gym krijgt elk individu persoonlijke begeleiding met als einddoel 'een gezonde geest in een gezond lichaam'. Personal Gym is op 1 januari 2023 door het echtpaar Gerard en Maya van Limbeek opgericht. Het plan is om per 1 januari 2026 te investeren in nieuwe fitnessapparaten ter waarde van € 42.350 inclusief 21% btw.

Voor de financiering daarvan op 1 januari 2026:

- heeft Personal Gym € 10.000 aan liquide middelen beschikbaar,
- wordt het resterende bedrag inclusief btw door Personal Gym geleend via crowdfunding (zie informatiebron 4).

- 1p **20** Noem voor Personal Gym een voordeel van financiering via crowdfunding ten opzichte van financiering met een onderhandse lening.

Op het platform Collin Crowdfund lezen Gerard en Maya dat elke kredietaanvraag kritisch wordt beoordeeld en voorzien wordt van een Collin Credit Score (CCS).

Gerard en Maya onderzoeken welke CCS hun kredietaanvraag zal krijgen.

Ze zien op de website van het platform dat de Collin Credit Score afhangt van "zekerheden", "solvabiliteit" en "afloscapaciteit" (zie informatiebron 5).

Zekerheden

Bij de zekerheden voor de investeerder gaat het bijvoorbeeld om het hypotheekrecht en een verklaring van de geldleners om gedurende een periode geen privé-opnames te doen.

Gerard en Maya kunnen hun investeerders geen recht van hypotheek verstrekken.

- 1p **21** Leg uit waarom er op de investeringen in fitnessapparaten geen recht van hypotheek kan worden gegeven.

Gerard en Maya rekenen aan de hand van de balans van 1 januari 2026 en de exploitatiebegroting over 2026 de Collin Credit Score voor hun kredietaanvraag uit.

Solvabiliteit

De solvabiliteit wordt op 1 januari 2026 na verwerking van de ontvangst van het krediet berekend. Hiervoor wordt op deze datum eerst een nieuwe balans opgesteld.

- 2p 22 Stel de balans per 1 januari 2026 op na investering en financiering (zie informatiebron 6).
Vul hiervoor de uitwerkbijlage bij deze vraag in.
- 1p 23 Welke CCS-waardering zal Personal Gym krijgen voor de solvabiliteit? Licht het antwoord toe met een berekening (zie informatiebronnen 5 en 6).

Gerard en Maya berekenen eerst wat de interest en aflossing voor 2026 van de huidige banklening zal zijn.

- 2p 24 Bereken voor het jaar 2026 de interest en aflossing van de banklening (zie informatiebronnen 6 en 7).
Vul hiervoor de uitwerkbijlage bij deze vraag in.

Vervolgens wordt de exploitatiebegroting over 2026 opgesteld. In informatiebron 7 en de uitwerkbijlage is deze gedeeltelijk ingevuld.

- 4p 25 Stel de exploitatiebegroting voor 2026 verder op.
Vul hiervoor de uitwerkbijlage bij deze vraag in.

Afloscapaciteit

De afloscapaciteit geeft aan in hoeverre de aflossingen van de leningen uit de cashflow kunnen worden gedaan.

Deze afloscapaciteit wordt als volgt berekend:

$$\frac{\text{aflossingen in 2026 op huidige leningen en nieuwe lening}}{\text{cashflow over 2026}} \times 100\%$$

- 2p 26 Welke CCS-waardering zal Personal Gym krijgen voor de afloscapaciteit van de kredietaanvraag? Licht het antwoord toe met een berekening (zie informatiebronnen 5 tot en met 7).

Conclusie

Gerard en Maya zullen de financiering van het investeringsproject via crowdfunding doorzetten als er sprake is van een CCS die goed of zeer goed is.

Gerard en Maya kunnen hun investeerders ruim voldoende zekerheden bieden en zij krijgen voor deze zekerheden een CCS-waardering van 20 punten.

- 2p **27** Toon met een berekening van de CCS aan of Gerard en Maya de financiering via crowdfunding zullen doorzetten (*zie informatiebron 5*).

Ga verder op de volgende pagina.

Opgave 6

Kim en Tarik zijn getrouwd in beperkte gemeenschap van goederen en hebben twee uitwonende volwassen dochters. Kim en Tarik besluiten om per 1 februari 2025 te scheiden en maken daarbij de volgende afspraak: Tarik blijft in het huis wonen en moet daarom Kim uitkopen.

De uitkoopsom van Kim is gelijk aan de helft van de marktwaarde van de woning, verminderd met de helft van de restschuld van de hypothecaire lening.

Uitkoopsom Kim

De marktwaarde van de woning bedraagt per 1 februari 2025 € 756.000. De woning is gekocht op 1 februari 2014. Voor de financiering van de woning is een hypothecaire lening afgesloten met de volgende gegevens:

Hypothecaire lening met aflossing op basis van annuïteiten	
leenbedrag	€ 249.000
ingangsdatum hypothecaire lening	1 februari 2014
looptijd lening	30 jaar
annuïteit	€ 13.965,82
interestpercentage per jaar	3,75%
betaling annuïteit	jaarlijks achteraf op 31 januari, voor het eerst op 31 januari 2015

- 3p **28** Bereken het bedrag dat Kim op 1 februari 2025 van Tarik ontvangt. Bereken hiervoor eerst de restschuld van de hypothecaire lening op basis van de contante waarde van de toekomstige annuïteiten (*zie formuleblad*).

Na de scheiding huurt Kim een appartement. Op 1 februari 2025 opent zij een spaarrekening waar zij het bedrag dat is verkregen uit de scheiding op zet. Hiervoor ontvangt zij een samengestelde interest van 0,12% per maand.

Op 1 november 2025 komt Kim te overlijden. Kim heeft bij een notaris een testament opgesteld waarin een bedrag van € 30.000 van de erfenis is bestemd voor het Wereld Natuur Fonds (WNF). Het resterende bedrag van de erfenis is bestemd voor haar dochters.

Het vermogen van Kim bestaat uit het saldo van de spaarrekening per 1 november 2025. Er zijn tussentijds geen opnames en stortingen gedaan op de spaarrekening.

- 3p 29 Bereken het deel van de erfenis dat elk van haar dochters ontvangt, na aftrek van de erfbelasting. Gebruik hierbij de gegevens in onderstaande tabel.

Vrijstellingen en tarieven erfbelasting 2025

U bent	partner	kind	kleinkinderen, verdere afstammelingen	overige erfgenamen, zoals broer, zus of ouders
vrijstelling	€ 804.698	€ 25.490	€ 25.490	€ 2.690
gedeelte waarde erfenis:				
schijf 1: € 0 - € 154.197	10%	10%	18%	30%
schijf 2: € 154.197 en meer	20%	20%	36%	40%

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.